

Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen 2019-11-04
Annika Jonsson
Tfn: 063-14 75 00
E-post: annika.jonsson@regionjh.se

HSN/1301/2019

Uppföljning kömiljard

Kort om regelverk och krav

Överenskommelser för 2019

I juni 2019 träffades en överenskommelse mellan Sveriges kommuner och landsting (SKL) och regeringen om regler och villkor för en uppdaterad "kömiljard". I samband med detta beslut betalades 320 000 000 kronor av medlen ut till regionerna. Region Jämtland Härjedalen fick 4 075 153 kronor av dessa medel.

Block 2

Denna del av kömiljarden ingår i block 2, vars syfte är att utveckla regionernas rapportering och uppföljningen av väntetider till fler delar av vårdkedjan. Det innebär att väntetid planeras mätas för alla vårdkontakter i specialistvården, även de som sker med andra yrkeskategorier än läkare. Dessutom kommer återbesök, och andra åtgärder än operationer, t ex utredningar ingå.

Enligt styrelsebeslut i 190827 ska det belopp som Region Jämtland Härjedalen fick i juni användas i sin helhet för förberedelser för att klara kraven i block 2 på

- korrekt rapportering enligt uppsatta riktlinjer, och i tid, av väntetider varje månad (minsta svarsfrekvens 95 procent)
- utveckling av rapportering av väntetider för primärvården utifrån kravet om förstärkt vårdgaranti, med skarp körning från 1 januari 2020
- utveckling och implementering av en modell för uppföljning av fler väntetider inom den specialiserade vården (som beskrevs ovan) med testfiler från 1 januari och skarp körning från 1 april 2020
- deltagande i utvecklingsarbetet för patologi, ledtider, första linjen,
- samt framtagande av nulägesrapport om förutsättningar, behov, utmaningar, möjligheter, styrkor, strategiskt arbete 2019 och 2020, egna insatser och åtgärder som regionen anser krävs för att uppnå hållbar och förbättrad tillgänglighet, t ex införande av digitala verktyg och förändrade arbetsätt och
- hur man arbetar och strategiskt avser att arbeta för att patienter med kroniska sjukdomar ska få vård efter behov och i rimlig tid.

Nulägesrapporten har tagits fram och skickades in till SKL 15 oktober. Den ingår som bilaga till denna rapport. Nulägesrapporten ska sedan ligga till grund för utvecklingen av en regional handlingsplan under 2020.

Block 1

Block 1 består av 1 280 000 000 kronor. Syftet är att ge extra medel till regioner som förbättrar sin tillgänglighet, eller som redan har en hög grad av tillgänglighet. Vid avgörande om en förbättring skett, mäts varje regions väntetider sep, okt och nov 2019 och jämförs

med samma regions väntetider motsvarande månad 2018. Målet är att en större andel på väntelistan hösten 2019 ska ha väntat kortare tid än 90 dagar jämfört med motsvarande månad 2018.

Beloppet på 1 280 000 000 kronor fördelas på

- 640 000 000 kr för väntan till första besök
- 640 000 000 kr för väntan på behandling

Båda beloppen fördelas på månaderna sep, okt, nov enligt nedanstående tabell:

Tabell 1: Fördelning av kömiljard per steg och månad

	Steg 1, 70%	Steg 2, 20%	Steg 3, 10 %	Totalt
Väntande till första besök				
sep	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333
okt	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333
nov	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333
Summa	448 000 000	128 000 000	64 000 000	640 000 000
Väntande till behandling				
sep	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333
okt	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333
nov	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333
Summa	448 000 000	128 000 000	64 000 000	640 000 000
Totalt				1 280 000 000

De regioner som med 1 – 3 procentenheter ökar procentandelen av patienterna som väntat högst 90 dagar, får dela på 70 procent av 213 000 000 kronor. Även regioner som redan har hög tillgänglighet tar del av pengarna. Det gäller de regioner där minst 71 procent av de väntande har väntat högst 60 dagar på första besök eller behandling.

De regioner som lyckas förbättra tillgängligheten med 3 - 5 procentenheter får dela på ytterligare 20 procent av 213 000 000 kronor.

Slutligen får de regioner som lyckas förbättra tillgängligheten med mer än 5 procentenheter dela på de sista 10 procent av 213 000 000 kronor.

Utbetalningarna av beloppen för sep - nov kommer att ske under 2019.

Kömiljarden för Region Jämtland Härjedalen

Minsta garanterat belopp

Beräkningsvillkoren för kömiljarden innebär att Region Jämtland Härjedalen skulle ha varit garanterad ett minsta belopp per månad enligt följande tabell, om man hade uppfyllt villkoren om ökning av tillgängligheten med 1, 3 och/eller 5 procentenheter.

Tabell 2: Garanterad minsta utbetalning från kömiljarden om alla villkor uppfylls

Väntande 1a besök	Steg 1 70%	Steg 2 20%	Steg 3 10 %	Summa steg 1 - 3
sep	1 901 739	543 354	271 677	2 716 771
okt	1 901 739	543 354	271 677	2 716 771
nov	1 901 739	543 354	271 677	2 716 771
Summa	5 705 218	1 630 062	815 031	8 150 312
Väntande behandling	Steg 1 70%	Steg 2 20%	Steg 3 10 %	Summa steg 1 - 3
sep	1 901 739	543 354	271 677	2 716 771
okt	1 901 739	543 354	271 677	2 716 771
nov	1 901 739	543 354	271 677	2 716 771
Summa	5 705 218	1 630 062	815 031	8 150 312
Garanterat minimibelopp om alla villkor uppfylls samtliga tre månader				16 300 624

För november återstår ett minimibelopp om totalt ca 5,4 miljoner kronor förutsatt att tillgängligheten ökar med minst 5 procentenheter. Men liksom i september kommer sannolikt inte alla regioner att uppnå målen för kömiljarden och då får de som klarar målen dela på mer pengar. En uppskattad potential för Region Jämtland Härjedalen, baserad på hur olika regioner låg till i september 2019 jämfört med nivån i november 2018, som de ska jämföras med, hamnar i intervallet 3,5 – 10 miljoner kronor för tillgänglighet till första besök och 4,2 – 9,6 miljoner kronor för behandling/operation.

Den totala potentialen för november hamnar i ett uppskattat intervall på 3 – 20 miljoner kronor.

Resultat efter september

Utveckling Region Jämtland Härjedalen totalt

I september 2019 väntade 546 fler av regionens patienter på ett första besök hos specialistvården än ett år tidigare. En stor andel av ökningen, motsvarande 460 personer, hade väntat över 90 dagar, vilket sänkte tillgängligheten från 50 till 46,7 procent.

Tabell 3: Resultat väntande till första besök september - Region Jämtland Härjedalen

Region Jämtland Härjedalen - Väntande till första besök	Sep 2018	Sep 2019	Förändring ett år
Väntande totalt (exkl patientvald väntan)	5 162	5 708	546
Väntande över 90 dagar	2 583	3 043	460
Vårdgaranti (andel som väntat kortare tid än 90 dagar)	50,0%	46,7%	-3,3%

Kön till behandling/operation ökade mellan september 2018 och september 2019 med 209 personer och de som väntat över 90 dagar ökade med ännu fler, vilket sänkte tillgängligheten med fem procentenheter. Fler väntande över 90 dagar jämfört med föregående år, innebär att regionen inte fick del av kömiljarden för september.

Tabell 4: Resultat väntande till behandling september - Region Jämtland Härjedalen

Region Jämtland Härjedalen - Väntande till behandling/operation	Sep 2018	Sep 2019	Förändring ett år
Väntande totalt (exkl avvikelser)	2 951	3 160	209
Väntande över 90 dagar	1 655	1 929	274
Vårdgaranti (andel som väntat kortare tid än 90 dagar)	43,9%	39,0%	-5,0%

Fördelning på områden/mottagningar

En uppdelning av siffrorna på område/mottagning visar att den största ökningen mellan åren låg på hudmottagningen, ortopedmottagningen och ögonmottagningen. Det var även på dessa mottagningar som väntande över 90 dagar ökade mest.

Tabell 5: Väntande till första besök september – fördelning på område/mottagning

Område/mottagning	Väntande sep 2018	Väntande sep 2019	Förändring	Väntande > 90 dagar sep 2018	Väntande > 90 dagar sep 2019	Förändring
Barn- och ungdomsmedicin	109	121	12	21	13	-8
Barn och unga vuxna	127	143	16	65	100	35
Neurologimottagningen	195	163	-32	111	72	-39
Hud	388	831	443	113	506	393
Medicin	133	186	53	20	40	20
Kirurgi	592	630	38	234	238	4
Kvinna	447	424	-23	214	205	-9
Ortopedi	1042	1124	82	522	623	101
Psykiatri	149	112	-37	90	82	-8
Ögon	966	1041	75	568	657	89
Öron	887	783	-104	621	494	-127
Övriga	127	150	23	4	13	9
Summa	5162	5708	546	2583	3043	460

På hudmottagningen utförs nu fler arbetade timmar av anställda läkare än förra året. Under samma tid har hudmottagningen slutat att anlita inhyrda läkare och konsekvensen har blivit att det totala antalet arbetade timmar är lägre än tidigare när hyrläkare användes. Samtidigt har inkommande remisser till hudmottagningen ökat med 13 procent t o m oktober 2019 jämfört med samma period 2018. Som en följd av dessa omständigheter har inte hudmottagningen hunnit med den volym av nybesök varje månad som krävs för att inte kön till mottagningen ska växa.

Tabell 6: Väntande till behandling september – fördelning på område/mottagning

Område/mottagning	Väntande sep 2018	Väntande sep 2019	Förändring	Väntande > 90 dagar sep 2018	Väntande > 90 dagar sep 2019	Förändring
Kirurgi	606	676	70	254	374	120
Kvinna	130	148	18	70	85	15
Ortopedi	646	675	29	410	399	-11
Syn- och hörselrehabilitering	935	1014	79	594	756	162
Ögon	365	427	62	164	208	44
Öron	148	204	56	86	96	10
Övriga	121	16	-105	77	11	-66
Summa	2951	3160	209	1655	1929	274

Det är framför allt köerna till utprovning av hörapparater som vuxit jämfört med september 2018. Detta beror på en kombination av ökning av inkommande remisser och en bemanning med audionomer som ligger ca 14 procent lägre än för två år sedan.

Utveckling samtliga regioner

Resultatet efter september visas i följande två tabeller. Tillgängligheten till första besök var högre än till behandling. Av de patienter som stod i kö för första besök hos specialistvården,

hade 75 procent i snitt för riket väntat kortare tid än 90 dagar, medan motsvarande siffra för väntande till operation och behandling var 64 procent.

Tabell 7: Resultat väntande till första besök september – samtliga regioner

September 2019					Tillgänglighet - andel väntande under 90 dagar
Första besök	Steg 1, 1-3 %	Steg 2, 3-5 %	Steg 3, >5 %	Summa	
Blekinge	0	0	0	0	67%
Dalarna	7 983 099	0	0	7 983 099	72%
Gotland	0	0	0	0	87%
Gävleborg	0	0	0	0	56%
Halland	0	0	0	0	87%
Jämtland	0	0	0	0	47%
Jönköping	10 029 917	9 316 314	0	19 346 231	84%
Kalmar	0	0	0	0	79%
Kronoberg	5 556 267	5 160 953	0	10 717 219	82%
Norrbottn	6 963 110	0	0	6 963 110	55%
Skåne	0	0	0	0	76%
Stockholm	65 160 032	0	0	65 160 032	91%
Sörmland	0	0	0	0	68%
Uppsala	10 461 579	0	0	10 461 579	76%
Värmland	0	0	0	0	77%
Västerbotten	7 509 519	6 975 236	10 068 527	24 553 282	73%
Västernorrland	6 822 901	6 337 469	0	13 160 370	59%
Västmanland	7 614 453	7 072 705	0	14 687 158	79%
Västra Götaland	0	0	0	0	71%
Örebro	8 401 753	7 803 990	11 264 806	27 470 549	78%
Östergötland	12 830 705	0	0	12 830 705	83%
Summa	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333	75%

Tabell 8: Resultat väntande till behandling september – samtliga regioner

September 2019					Tillgänglighet - andel väntande under 90 dagar
Behandling	Steg 1, 1-3 %	Steg 2, 3-5 %	Steg 3, >5 %	Summa	
Blekinge	0		0	0	77%
Dalarna	8 407 973	5 629 119	3 170 973	17 208 065	60%
Gotland	0	0	0	0	74%
Gävleborg	0	0	0	0	57%
Halland	9 642 304	0	0	9 642 304	90%
Jämtland	0	0	0	0	39%
Jönköping	10 563 726	7 072 390	3 983 991	21 620 107	87%
Kalmar	7 163 104	4 795 681		11 958 785	82%
Kronoberg	5 851 981	3 917 888	2 207 009	11 976 877	79%
Norrbottn	7 333 698	0	0	7 333 698	53%
Skåne	0	0	0	0	61%
Stockholm	68 627 960	0	0	68 627 960	80%
Sörmland	8 627 665	5 776 202	3 253 827	17 657 694	71%
Uppsala	0	0	0	0	65%
Värmland	0	0	0	0	49%
Västerbotten	7 909 188	5 295 183	2 982 862	16 187 233	58%
Västernorrland	7 186 027	4 811 029	2 710 130	14 707 185	60%
Västmanland	8 019 707	5 369 175	3 024 543	16 413 425	68%
Västra Götaland	0	0	0	0	59%
Örebro	0	0	0	0	57%
Östergötland	0	0	0	0	65%
Summa	149 333 333	42 666 667	21 333 333	213 333 333	64%

När det gällde väntan till första besök klarade ca hälften av regionerna målen för steg 1, medan endast två regioner klarade av att öka tillgängligheten med de fem procentenheter som krävdes för att nå målet för steg 3.

Ifråga om tillgängligheten till behandling/operation var det betydligt fler som klarade målen för steg 3 – totalt sju av tjugo regioner.

Vidtagna och planerade åtgärder under oktober

Ett antal åtgärder har genomförts på områdena i hälso- och sjukvården under de senaste månaderna för att uppfylla kraven för att kunna få del av kömiljarden:

- Ett stort arbete har gjorts för att uppdatera väntelistor.
- Ett stort antal medarbetare i vården som registrerar patienter ska enligt upprättade planer få utbildning.
- Mottagningarna har därutöver strävat efter att öka antalet nybesök.

Vidtagna och planerade åtgärder för november

Områdena fortsätter att se över möjligheterna att göra extrabesök i den dagliga verksamheten.

För de enheter, där bemanningen inte motsvarar behovet, krävs extrasatsningar för att förbättra tillgängligheten:

- Ögonmottagningen har planerat extra mottagningar i slutet av oktober samt i november för att göra sammanlagt 255 nybesök. Dessutom finns inplanerat 80 katarakt- och 20-25 ögonlocksoperationer.
- Vidare är 24 utprovningar av hörapparater utom ordinarie mottagningstid inplanerat. Dessa ingår i väntelistan till behandlingar.
- På ortopedmottagningen tar man in extraresurser för att klara ytterligare 150 nybesök och fler operationer.
- På hudmottagningen vidtas åtgärder för att göra nybesök utöver ordinarie mottagningsverksamhet.

Påbörjad plan framåt för 2020

Överenskommelsen mellan SKL och regeringen om kömiljard 2020 kommer i december 2019. Denna inväntas innan lokal handlingsplan för Region Jämtland Härjedalen tas fram. Den lokala handlingsplanen bygger även på det nulägesredovisning som skickades in till SKL och Socialstyrelsen den 15 oktober.

Den 15 oktober startades en lokal och en nationell arbetsgrupp för förstärkt vårdgaranti inom den specialiserade vården.